

Pe harta proiectului *Smart River–București 2020*, reabilitarea tehnică și restrângerea spațială a CET Grozăvești e un punct crucial; **EFOR vă explică de ce și care ar fi beneficiile**

Occupy CET Grozăvești

...cu plante exotice, spații culturale și incubatoare pentru industrii inovative

- **CET Grozăvești e o centrală veche și ineficientă, care ocupă inutil 7 hectare în centrul Bucureștiului**
- **Tehnologiile noi permit înlocuirea ei cu generatoare de eficiență mărită, care ar ocupa numai un sfert din spațiu**
- **Cele peste 4 hectare eliberate trebuie redade orașului, în special pentru extinderea în CET a Grădinii Botanice și crearea de spații de cercetare și afaceri IT și bio-tehnologii, deja incipiente în zonă**
- **Patrimoniul industrial aferent trebuie pus în valoare**

CET Grozăvești este probabil uzina energetică cu cel mai central amplasament din țară: 7 hectare fix în mijlocul Bucureștiului, cu o ieșire pe Splaiul Dâmboviței, două în Șos Grozăvești și una lângă Palatul Cotroceni. Asta pentru că a moștenit spațiul istoric al Uzinei Comunale București, care alimenta capitala cu apă pe la 1880. În 1902 s-a re-fondat ca uzină energetică iar în 1912 devenea cea mai mare centrală termoelectrică a României.

Este deopotrivă și cea mai veche. La peste un secol distanță, atât țara cât și orașul s-au schimbat radical în jurul acestei vechi uzine, rămasă inadecvată atât ca amplasare, cât și ca tehnologie. Cazanele sale antice au fost instalate în anii '60, la standardele

	Inainte de modernizare	După modernizare
TEHNOLOGIE	Vârsta capacităților instalate este de peste 50 de ani: două grupuri turbogeneratoare de 50 MW și două cazane cu abur supraîncălzit (capacitate totală instalată 100MW)	10 turbine pe gaze sau generatoare pe gaze naturale a 10MW fiecare, flexibile (ating 100% capacitate în câteva minute), nepoluante, cu recuperarea căldurii din gazele emise.
EFICIENȚĂ	75%	95%
POLUARE	ZGOMOT Sursa de apă pentru instalațiile de tratare o reprezintă apa potabilă din rețeaua orășenească, iar cea de apă de răcire o reprezintă râul Dâmbovița. Impact vizual negativ	Dotare cu echipamente pentru diminuarea zgomotului. Nu sunt necesare cantități semnificative de apă
SUPRAFAȚA OCUPATĂ	7 hectare cuprinzând 4 incinte, cu intrare din Splai, Șos Grozăvești și Iuliu Maniu (Leu)	Turbinele sau generatoarele pe gaze, automatizate, plus spațiile tehnice și administrative, ar încăpea lejer în 2 hectare (poate mai puțin)
CALITATEA SERVICIILOR	AVARII (ultima, serioasă, în ianuarie 2015) Agent termic livrat la parametri mai scăzuți	Operare acestor motoare este controlată automatizat, livrând agentul termic la parametri dorțiți
INVESTIȚII	Investiții de tipul 'sac fără fund' pentru peticirea grupurilor energetice arhaice. Ultima este anunțată prin planul național de investiții prevăzut în HG 1096/2013 și modificat de HG 151/2015).	Investiții inițiale de aprox 100 mil Euro pentru care există interes din partea investitorilor privați, precum și din partea băncilor de dezvoltare (BERD), urmate de costuri modice pentru mentenanță (7-10 Euro/MWh), pentru o durată de viață de 25-30 de ani

de atunci, pentru a produce în co-generare 100 MW de energie electrică și termică. In ele se arde gaz, suplimentat la nevoie cu păcură, un combustibil murdar, poluant.

Tehnologiile noi, de sec XXI, permit înlocuirea vechilor cazane cu generatoare moderne pe gaz, controlate automat, ceea ce ar produce următoarele beneficii:

- Consum mai mic de gaz la aceeași capacitate instalată totală (100 MW), randamentul fiind mai mare; reducerea consumului de apă

- Eliminarea poluării (CO₂, fonice) din centrul Bucureștiului, prin modernizarea proceselor tehnologice și eliminarea arderii păcurii
- Reducerea costurilor cu forța de muncă

Activele industriale existente vor fi decomisionate și valorificate pe piață, ceea ce va reduce din costurile necesare pentru noua investiție, inclusiv ecologizarea terenului poluat istoric.

Dar cel mai important, ca parte din proiectul **Smart River–București 2020** – care trebuie să devină brandul-fanion al strategiei de pol de creștere pe care UE ne-o cere (zadarnic) de mai bine de opt ani – re tehnologizarea CET Grozăvești va duce cum spuneam la restrângerea spațială a uzinei cu 65-75% (posibil mai mult) ceea ce **redă centrului Capitalei 4-5 hectare de teren în proprietate publică**, negrevat de probleme și revendicări.

Acest spațiu trebuie inclus într-o strategie de dezvoltare / proiect pilot care să facă obiectul unui concurs de soluții cu participare internațională. Trei funcțiuni importante pot fi imaginate pentru a fi introduse în zona care astăzi, deși centrală, este moartă urbanistic.

1. **Grădina Botanică**, aflată oricum gard în gard cu CET Grozăvești, trebuie să primească teren suplimentar pentru extindere și modernizare, inclusiv cu dotări noi pentru cercetare științifică și conferințe. Ideal ar fi ca tranziția de la grădina actuală către CET să fie graduală, vegetația “invadând” noua centrală în locurile unde asta este posibil, pentru a crea zone mixte de “energie verde” la propriu: spații industriale populate cu plante și, în anumite condiții, vizitabile de către public.

2. Incubatoare de afaceri pentru **industrii creative, ITC și biotehnologii**, profitând de proximitatea Politehnicii și a institutelor de cercetare biologică ale Universității de pe Splai. Există deja mici clustere de business, în special ITC, care s-au dezvoltat spontan în zonă, însă autoritățile orașului București nu au avut niciodată o strategie pro-activă în ce privește antreprenoriatul. E momentul ca asta să se schimbe.
3. **Conservarea și punerea în valoare a construcțiilor de patrimoniu industrial** existente actualmente în incinta CET Grozăvești, în urma unei evaluări experte. Pe cât posibil, noua uzină, mai mică și mai prietenoasă cu publicul, trebuie să se deschidă către oraș pentru a valorifica tradiția de cultură industrială a zonei. Ideal, funcțiunile se pot separa iar o parte din clădirile de patrimoniu pot fi realocate unor scopuri radical diferite – de exemplu, galerie de artă vizuală sau spațiu de arte ale spectacolului, Bucureștiul fiind în criză cronică de astfel de locuri¹.

¹ Comparația evidentă este cu vechea centrală electrică Bankside din Londra, care în loc să fie demolată cum se dorea inițial, a fost transformată în actuala galerie Tate Modern.

CET Grozăvești nu este un loc oarecare. În contextul proiectului **Smart River – București 2020** poate deveni chiar un simbol al reinventării ingineriei românești la standarde ridicate, în pas cu vremurile, chiar pe locul unde a apărut aceasta prima oară. Pe la CET-ul înființat în 1902 au trecut parte din marii ingineri români ai vremii, aceiași care au pus și bazele Politehnicii alăturate.

Pe vremea primarului general Barbu Delavrancea, inginerul Dimitrie Leonida (azi, nume de muzeu tehnic; primul care a propus o linie de metrou pentru București, în 1908) a preluat conducerea și a finalizat investiția care avea să facă în 1912 din Grozăvești o centrală respectabilă, cea mai mare din țară, cu 2MW putere instalată. Pe aici au mai trecut și alte somități ale Societății Politehnice române, precum inginerii Elie Radu și Dumitru Caranfil. CET Grozăvești se confundă practic cu începuturile învățământului tehnic și energetic în România, deci nu ar fi deloc deplasat ca într-o formă oarecare acest lucru să fie marcat în spațiul de patrimoniu disponibilizat în urma modernizării centralei.

Această propunere nu exclude – dimpotrivă, se completează bine cu – ideea de invadare a spațiului industrial de vegetația Grădinii Botanice. Iar faptul că centrala va continua să fie cu co-generare, deci va produce în continuare abur pentru încălzire, face mult mai ușoară imaginarea unor soluții exotice pentru Grădină, care își poate lărgi zona de sere și diversifica portofoliul de specii.

Tehnic și administrativ, propunerea de față nu este utopică: CET Grozăvești ține de Electrocentrale București SA (ELCEN), companie publică aflată de câțiva ani într-o nesfârșită tranziție dinspre Ministerul Energiei către Primăria Capitalei. Finalizarea acestei schimbări de proprietar va pune CET-ul exact în mâna autorității care are tot interesul și toate posibilitățile de a pune în practică proiectul descris aici.

Otilia Nuțu, Valentina Ivan și Sorin Ioniță sunt analiști de politici publice la

Matei Millo 12, ap. 21, București
www.expertforum.ro